עין משפם

נר מצוה

בו א ב ג מיי׳ פ״ב מהל׳

מאכלות אסורות הלי ל ממג לאוין קלה טוש"ע מיד סי סד סעיף ב

:כהגס״ה

נמ ה מיי שם הלי ד טוש"ע שם סעיף ג:

ב ו מיי׳ פ״א מהלכות

בא ז מיי׳ פ״ה מהלכות

טו ופ"ב מהל' אבות הטומאה הל' ז סמג לאוין

:סעיף ג

שימה מקובצת

ל] הני מילי בהמה דיש במינה טרפות אבל דגים

דאיז רמיום מרפוח אימא

כליות. נ"ב עיין תוס׳ זבחים דף צ"ח ע"א: ג' שאין ת"ל ומה שלמים:

דן ויצא לאויר העולם דאין

איסור חלב:

רבינו גרשום (המשך)

לשחיטה וכיון דאינה

ראויה לשחיטה חשובה מתה אבל לענין דגים

אינן חשובין מתין עד

שימותו: מה חלב ושתי

כלומר דאשם אינו אלא זכר וזכר איז לו שליל

. אף כל מוצא מכלל שליל

. דאין ראוין לגבי מזבח אימורין דשליל בשלמא

חשור חלר ואטפ״ר איוו

ושוב וועב ואנפ כ אינו ראוי לאימורין. א״ל טעם דידי דאמינא אנא דאין

חשוב חלב מהכא דחזינן

היינו דאיצטריך למעוטי דחלבו

קלו טוש"ע י"ד סי

מעשה קרבנות הלי

מאכלות אסורות הל׳

ל) ומוספתא פ"ד ה"בו. לו) [מוספתו פייק הייכן, ב) [שם איתא רבי אומר], ג) עוקלין פייג מייח, ד) [לעיל מב. וש"ינ], ה) [לעיל עד.], 1) [דברי ידן, ז) וויקרא פרשה ידן, ה) וויהכל גו. ע) ושם איתא בערוך ערך קרטע], כ) וועי׳ תוס׳ כריתות כג: ר"ה בולדות],

גליון חש"ם

גם' רבא['] אמר לדברי המתיר. ע" ננ"ק דף מז ע"א תוס' ד"ה מ"ט: בעין משפט אות ד' דחלבו כחלב חיה:

מוסף רש"י

. למ״ד טרפה חיה לעיל (ט:) אמרו לו והלא הרבה מתקיימות שתים ושלש שנים (לעיד חר.). טרפה אינה חיה. ות). טרפה אינה חיה. אין סופה לחיות (שם). ד' סימנין אכשר ביה רחמנא. נאיזה שני הסימנים שישחטו, או של אמו או שלו (לעיל עד.).

רבינו גרשום

בשחיטה יבשתא ודלא כר״ש. כלומר מה דאמרי׳ עבר בנהר הוכשר ואי לא הוכשר לא נטמא דשחטו את אמו ולא יצא ממנה דם ולא הוכשר הטורר רדח הא ס"ל אע"ג דלא יצא ממנה דם אין צריך הכשר: מאן תנא עבר בנהר הוכשר הלך בבית הקברות נטמא כר. כאוכלין דעלמא דלא חשוב חי אלא חשוב כשאר אוכלין דעלמא: דג מאימתי מקרטע איכא בינייהו דג . מפרפר לב״ה אין מקבל ולר׳ עקיבא משעה שאין יכולין להחיות מקבלין טומאת אוכלים: נולדו סימני טרפה. בדגים אחת מי"ח טרפות מהו אבל דגים דלא נפישא חיותיהו לא ומשעה שנולדו בו סימני טר :מטמאין טומאת אוכלין . או דלמא אפי׳ למאז דאמר טרפה אינה חיה. כלומר הני מילי בהמה דנולדו רה מימוי מרפה לאו

בשחיטה יבישהא. עסקינן שלא יצא ממנה דם שאף אמו לא הוכשרה באר בינייהו דג מקרשע. לאו בין רבי עקיבא וב״ה קא בעי ולהאי תנא שחיטה בלא דם לא מכשרה ודלא כרבי שמעון: מאן תנא. דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: מטמא טומאת אוכלין. בן פקועה

> לר׳ יוסי הגלילי מטמא מחיים וכרבנן דמתניתין לא אוקמה ונימא לדידהו כבשרא בדיקולא דמיא דקסבר רבי יוחנן אפילו רבנן דפליגי אדרבי יוסי הגלילי בטומחה סבירה להו כרבנן דמתניתין בשחיטה ואפילו הכי לא מנותא מפני שבוא חי ולאו בפלונחא דרבי מאיר ורבנן דמתניתין קמיפלגי: ואזדא רבי יוחנן לטעמיה. מדקאמר רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי ובית שמאי המטמאין דגים מחיים אמרו דבר אחד שמע מינה רבנן דמטהרי בבן פקועה לאו משום דס"ל דטעון שחיטה כר"מ דאי טעמייהו משום דטעון שחיטה הוא אינהו נמי בדגים דלאו טעונין שחיטה מודו דמטמו כב"ש והיכי משמע דרבי יוסי הגלילי ודב"ם חדה: משילודו. דכיון דהין :טעונין שחיטה הרי הן כמתים מקרטע. מפרפר וכגון שיבש בו כסלע ובין סנפיריו דתו לא חי כדאמרינן במסכת שבת (דף קו:): נולדו בדגים סימני טרפה. כגון ניקבו מעיין לרבי עקיבה: מהו. שיטמחו: אבל דגים דאין במינן. טרפות לא הוי טרפות לגבייהו כמיתה: הטילה נפל. בהמה המפלת: חלבו כחלב בהמה. בכרת: כחלב חיה. ואין בו אלא איסור נבלה שאין שחיטתו מטהרתו אבל חלבו כבשרו: אוירא גרים. לשוייה בהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי׳ לרבי יהודה דאמר לעיל (דף עד:) חלבו מותר התם הוא דלא ילא לאויר: חלבו כחלב חיה חדשים נמי גרמי. דחדשים ואוירא בעינן: דהושיט ידו כו' חדשים גרמי. וכיון דכלו לו חדשיו חלבו אסור ומיהו כי שחטה לאמו שרי ליה רבי יהודה מכל בבהמה תאכלוי: מה חלב ושתי הכליות כו'. בתורת כהנים! שנויה בשלמים את כל החלב אשר על הקרבים ולא את השליל יכול לא יהא בעונש ואזהרה אבל יהא בעמוד והקרב כשהוא אומר חלב ושתי הכליות באשםש שאין ת"ל שדמה שלמים שאין כל מינן טעון אליה הרי הן טעונין חלב ושתי הכליות אשם שכל מינו טעון אליה אינו דין שיטעון חלב ושתי הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר לך מה חלב ושתי הכליות האמור באשם מוצא מכלל שליל חלב זה מוצא מכלל חלב שליל שאינך יכול לומר חלב לדברי האוםר מתיר לדברי המתיר אוםר פרבא שליל יחריב הנמצא באשם שהרי איו אמר ילדברי המתיר נמי מותר יד' סימנין אשם נקבה: אף כל. אפילו בקרבנות הבאין נקבה חלב האמור בהן מולא

ואפילו חי אם נגע בטומאה: ולריד הכשר. דתרי גופי נינהו. אלמא

בשחימה יבישתא ודלא כרבי שמעוז מאז תנא עבר בנהר הוכשר הלך לבית הקברות נטמא אמר רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי היא דתניא ירבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יוםי הגלילי מטמא טומאת אוכלים וצריך הכשר יוחכמים אומרים אינו מטמא טומאת אוכלין מפני שהוא חי יוכל שהוא חי אינו משמא שומאת אוכלין ואזדא רבי יוחנן לשעמיה דאמר רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וב"ש אמרו דבר אחד רבי יוםי הגלילי הא דאמרן ב"ש ידתנן דגים מאימתי מקבלין מומאה ב"ש אומרים משיצודו וב"ה אומרים במשימותו רבי עקיבא אומר משעה שאין יכולין לחיות מאי בינייהו אמר רבי יוחנן דג מקרשע איכא בינייהו בעי רב חסדא ינולדו בדגים סימני מרפה מהו תיבעי למ"ד סמרפה חיה ותיבעי למ"ד מרפה אינה חיה תיבעי למ"ד מרפה חיה בהמה הוא דנפישא חיותה אבל דגים דלא נפישא חיותייהו לא או דילמא אפי' למ"ד מרפה אינה חיה הני מילי יו בהמה דיש במינה שחימה אבל דגים דאין במינן שחימה (אימא) לא תיקו המילה נפל רבי יוחנן אמר יחלבו כחלב בהמה ורבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה רבי יוחנן אמר חלבו כחלב בהמה אוירא גרים רבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה חדשים גרמי איכא דאמרי כל היכא דלא כלו לו חדשיו לא כלום הוא כי פליגי היכא דהושים ידו למעי בהמה ותלש חלב של בן מ' חי ואכל רבי יוחנן אמר החלבו כחלב בהמה חדשים גרמי רבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה חדשים ואוירא גרמי איתיביה ר' יוחנן לרבי שמעון בן לקיש פ ימה חלב ושתי כליות האמורות באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל בשלמא לדידי היינו דאיצטריך קרא למעוטי אלא לדידך אמאי איצטריך אמר ליה טעמא דידי נמי מהכא ואיכא דאמרי איתיביה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחגן מה חלב ושתי כליות האמורות באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל בשלמא לדידי משום הכי מיעמיה רחמנא אלא לדידך ליקרב א"ל מידי דהוה אמחוםר זמן אמר רבי אמי השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי

דמחלוקתן מפורש בהדיא דלב"ה דוקא משימותו אלא בין בית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרוייהו מחיים מטמו ומפרש דאיכא בינייהו דג מקרטע פירוש שקופן ומדלג בחוזק דלבית שמאי טמא

ולרבי עקיבא טהור כיון דאם זורקו במים הוא יכול לחיות ומקרטע לשון כח וחיות גדול כמו שהביה בערוך מדאמר בילמדנו בפרשת בהעלותך וכיון שהוא יולא ורואה את הנר מיד הוא מתחיל שמח ועומד י ומקרטע לפניו תדוך דחבה (חיוב מח) מתרגמינן

קדמיה מקרטע: רבי יוחנן אמר חלבו כחלב בחמה. והא דשרי רבי יהודה לעיל חלבו של בן תשעה חי ה"מ לחחר

שחיטה דניתר בשחיטת אמו: בה חלב ושתי בליות. ואם מאמר מאי האמר בת"כ שהביא בהונטרם יכול לא יהא בעונש ואזהרה אבל יהא בעמוד והקרב והא ההוא קרא דהחלב אשר על הקרב דממעט מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי"ל דהא דקאמר בת"כ ולא חלב שליל לאו משום דלימעוט מההוא קרא אלא משום דמשתרי מן כל בבהמה ואין חשוב חלב ובתר הכי קאמר דדלמא אע"ג דנפקא לן מכל בבהמה דאינו בעונש ואזהרה מ"מ הוי בעמוד והקרב: לדברי המתיר אוםר. והם לתנן

קרעה טעון שחיטה אתיא אפילו לדברי המתיר דהכא דוקא לדברי המתיר אסור דמהני שחיטת טרפה לענין טומאה והוי כחליו שחוט ותו לא מהניא ביה שחיטה אבל התם לא נשחטה אמו כלל וכן הא דאמרינן לעיל (דף עד.) גבי בעיא דהושיט ידו למעי בהמה ושחט בה בן ט' חי מהו או דילמא אפילו לרבנן ד' סימנין אכשר ביה רחמנא לא דמי להא דאסרינן הכא לרבנן משום דהכא כחליו שחוט כדפרישית ואפילו לרבא דאמר הכא ד' סימנין אכשר ביה רחמנא איכא למיבעי לעיל דדילמה שהני התם דלה יצא לאויר העולם ואסור אפילו לרבי מאיר וה"נ בין לרבי יוחנן בין . לר"ל דפליגי בתלש חלב מבן ט' חי מיתוקמא ההיא בעיא לעיל דאפילו לרבי יוחנו דאמר חדשים גרמי היינו לחלב שנחלש ויצא לאויר העולם חואין איסור חלב חל עד שיולד כדמוכח בפ' גיד הנשה (לקמן דף קג.) ובסוף פ' דם שחיטה (כריתות דף כג:) ואפי׳ לר"ל דאמר חדשים ואוירא גרמי אפשר דבמעי אמו מהני ביה שחיטה כי היכי דמהניה ליה שחיטת המוס: וליטעמיך

דמיעטיה קרא לגבוה: מידי דהוה אמחוסר זמן . דפסול לגרוה האי ומי סול: לדברי האוסר לר"מ דמחמיר במתני' דאמר בן ט' צריך שחיטה ואמו בן טיצוין שוויטוו דלא אמרי׳ עובר ירך אמו הוא הכא נמי לא אמרי' עובר ירך אמו לדברי המתיר בלא שחיטה דאמר עובר ירך אמו הוא הכא נמי אמרי׳ לענין טרפה עובר ירך אמו י ואסור: ד' סימניז אכשר

רחמנא. כלומר

שחט את אמו אי כשרה

מותר הוא בשחיטתה ואי

אינה ראויה שחיטת (אתי)

יצמו מחירו:

אכשר ביה רחמנא אמר רב חסדא השוחם את המרפה ומצא בה בן מ' חי

מכלל שליל: בשלמה לדידי. דחמינה מטון חדשים גרמי איכא לאוקמא להא בבן חשעה חי דכיון דבהמה הוא אנטריך למעוטי: אלא לדידך. הא לאו חלב מיקרי ופשיטא דאינו דנומוד והברד ולמה לי למונונים: יוומא דיין באומד לא הוא היין אוא היין אוא היין האומד והברד ולמה לי למונונים: בעמוד והקרב ולמה לי למעוטיה: טעמה דידי. דאמינה לחו חלב הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכה אפקיה רחמנה מכלל חלב דמעטיה מהקרבה ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלב הוא: משום הכי מיעטיה. לאשמועינן דלאו חלב הוא אלא לדידך דאמרת חלב הוא לענין אכילה אמאי מיעטיה מהקרבה: מידי דהוה אמחוסר זמן. דילא לאויר וכלו חדשיו ודכולי עלמא בהמה הוא ופסליה רחמנא בהקרבה כל שבעה: **לדברי האוחר.** בן תשעה חי בכשרה עד שישחטנו: **מחיר.** את זה באכילה דשחיטתו מטהרחו: **לדברי המתיר.** בלא שחיטה בשל כשרה: **אוסר.** בשל טרפה דשחיטה דידיה לא מהניא ביה ובשחיטת הטרפה לא מישתרי שהרי הוא כאחד מאיבריה: **ארבעה סימנין.** היתרא הוא דרבי ביה רחמנא מכל בבהמה תאכלו שאם רצה אוכלו בשחיטת אמו אבל אם צריך הוא לשחיטת עצמו כגון שליל של טרפה שוחטו ומותר שהוא ניתר בב' מד' סימנין או בושט וקנה שלו או בושט וקנה של אמו: בין בדרבי אמי ובין בדרב חסדא ובין בתני רבי חייא בכולהו גרסינן השוחט אם הטרפה ובתוספתא דר׳ חייא [פ"ד ה"ג] נמלא כן: טעון